

СОВЕТ
СЕЛО-УБЕЙСКОГО СЕЛЬСКОГО
ПОСЕЛЕНИЯ ДРОЖЖАНОВСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

Улица Мира, дом 40, село Новый Убей,
Дрожжановский район 422464

ТАТАРСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫ ЧҮПРӘЛЕ
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
УБИ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
СОВЕТЫ

Тынычлык урамы, 40 ичे йорт,
Яна Уби авыллы, Чүпрәле районы 422464

Тел.: (84375) 3-55-35, 3-55-36, e-mail: Subey.Drz@tatar.ru,
www.subey-drogganoe.tatarstan.ru

с. Новый Убей

РЕШЕНИЕ

КАРАР

02 июня 2022 ел

№22/1

Татарстан Республикасы
Чүпрәле муниципаль районы
Уби авыл жирлегендә бюджет
төзелеше һәм бюджет процессы
турында Нигезләмәне раслау
хакында

Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Чүпрәле
муниципаль районы Уби авыл жирлеге Уставының 32 статьясы нигезендә
Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Уби авыл жирлеге
Советы КАРАР ИТТЕ:

1. Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Уби авыл жирлегендә бюджет төзелеше һәм бюджет процессы турында нигезләмәне расларга.
2. Элеге каарны Татарстан Республикасы хокукий мәгълүматының рәсми порталында һәм Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Уби авыл жирлеге Уставы белән билгеләнгән тәртип нигезендә маxсус мәгълүмат стендларында бастырып чыгарырга.
3. Элеге каар рәсми басылышы чыккан көненнән үз көченә керә.

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль
районының Уби авыл жирлеге башлыгы

А.П. Ярухин

Татарстан Республикасы
Чүпрәле муниципаль районы
Уби авыл жирлеге Советының
2022 ел 2 июнь 22/1 каары
белән расланган

1 Кисәк. Гомуми нигезләмәләр

1. Статья. Элеге Нигезләмә белән жайга салына торган хокукий мөнәсәбәтләр

Элеге Нигезләмә Россия Федерациясе Конституциясе, Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Россия Федерациясе Салым кодексы, "Россия Федерациясе бюджет классификациясе турында" Федераль закон, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Уби авыл жирлеге Уставы нигезендә жирлек бюджетын төзү, карау, раслау, үтәү һәм аның үтәлешен контролльдә тоту барышында бюджет хокук мөнәсәбәтләре субъектлары арасында барлыкка килә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала.

2.Статья. Жирлектә бюджет хокук мөнәсәбәтләрен тормышка ашыруның хокукий нигезләре

Жирлектәгә бюджет хокук мөнәсәбәтләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, элеге Нигезләмә, Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы бюджет законнарының башка актлары нигезендә гамәлгә ашырыла. Жирлек бюджеты жирлек Советы карары рәвешендә эшләнә һәм раслана.

3.Статья. Элеге Нигезләмәдә кулланыла торган төшенчәләр һәм терминнар

Элеге Нигезләмәдә кулланыла торган төшенчәләр һәм терминнар Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнгән мәгънәдә кулланыла.

4.Статья. Жирлектә Россия Федерациясе бюджет классификациясен куллану

1. Жирлекнең бюджет вәкаләтләренә жирлек бюджетына кагылышлы өлешендә Россия Федерациясе бюджет классификациясен куллану тәртибен билгеләү, детальләштерү һәм билгеләү керә.

2.Жирлекнең башкарма комитеты Баш администраторлары район жирле үзидарә органнары һәм (яки) алар карамагындагы казна учреждениеләре булган керемнәр төрләре буенча төр кодлар исемлеген раслый.

3. Жирлек башкарма комитеты авыл жирлеге бюджетының максатчан статьялары исемлеген һәм кодларын билгели. Жирлек бюджеты чыгымнарының максатчан статьялары исемлеген һәм кодларын билгеләү тәртибе (статья исеме 2007 елның 2 августынdagы 38-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә) район бюджетыннан бирелә торган максатчан билгеләнештәге бюджетара субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансферtlар исәбенә гамәлгә ашырыла торган исемлекне һәм кодларны билгеләү тәртибе районның финанс-бюджет палатасы тарафыннан билгеләнә.

5 Статья. Жирлектә бюджет процессының төп этаплары

Жирлекнен бюджет процессы Татарстан Республикасы бюджет процессы

- жирлек бюджеты проектын төзу;
- жирлек бюджетын карау һәм раслау;
- жирлек бюджеты үтәлеше;
- муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру. Финанс елы календарь һәм бюджет процессына туры килә, аларны узу вакыты бу вакытлы параметрларга туры килә.

Статья 6. Жирлектә бюджет процессы төзелә торган төп принциплар

Жирлектә бюджет системасы һәм бюджет процессы принципларга нигезләнгән:

- бюджет системасының бердәмлеге;
- керемнәр һәм чыгымнарны һәм бюджетлар арасында дефицитларны финанслау чыганакларын чикләү;
- бюджетларның мөстәкыйльлеге;
- бюджет хокукларының тигезлеге;
- керемнәр, чыгымнар һәм бюджет кытлыкларын финанслау чыганаклары чагылышының тулылығы;
- бюджет чараларын куллануның нәтижәлелеге;
- бюджетларның баланслылығы ; ;
- бюджет чыгымнарын гомуми (жыелма) каплау;
- үтә куренмәлелек (ачыклык);
гражданнарның бюджет процессында катнашу тәртибе;
- бюджетның дөреслеге;
- бюджетның адреслы һәм максатчан характеристындагы;
- бюджет чыгымнарының ведомство буйсынуы;
- кассаның бердәмлеге.

7 Статья. Бюджет процессында катнашучылар

Жирлектә бюджет процессында катнашучылар булып торалар:

- Авыл Жирлеге Советы;
- Авыл Жирлеге Башлыгы;
- Авыл жирлеге башкарма комитеты;
- бюджет акчаларын баш бүлүчеләр;
- бюджет акчаларын кулланучылар;
- бюджет акчаларын алучылар;
- бюджет керемнәре администраторлары;
- бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары администраторлары;
- жирлектә бюджет процессын оештыру һәм гамәлгә ашыру буенча Россия Федерациясе Бюджет законнары белән бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга салу буенча бюджет вәкаләтләре йөкләнгән башка органнар

8 Статья. Бюджет процессында катнашучыларның бюджет вәкаләтләре

1.Чүпрәле муниципаль районы Уби авыл жирлеге Советы жирлек бюджетын һәм аның үтәлеше турындагы хисапны карый һәм раслый, жирлек бюджетының аерым мәсьәләләрен карау барышында үз утырышларында, жирлек Советының даими комиссияләре утырышларында тикшереп тора. Россия Федерациясе Бюджет кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясенең башка

норматив хокукий актлары, Чүпрэле муниципаль районы Уби авыл жирлеге Уставы, әлеге Нигезләмә нигезендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

2.Чүпрэле муниципаль районы Уби авыл жирлеге башкарма комитеты район бюджеты проектын төзүне тәэмин итә, аны кирәkle документлар һәм материаллар белән жирлек Советына раслауга кертә, жирлек бюджетының үтәлешен һәм бюджет хисаплылыгын төзүне тәэмин итә, Чүпрэле муниципаль районы Уби авыл жирлеге Советына раслауга жирлек бюджеты үтәлеше турында хисап тапшыра, Россия Федерациясе Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә һәм (яисә) алар нигезендә кабул ителә торган бюджет-хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукий актларда билгеләнгән башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

3. Бюджет акчаларын бүлүче: жирлек бюджетының тиешле чыгымнарын планлаштыра; бюджет ассигнованиеләрен, бюджет йөкләмәләренең лимитларын бүлә һәм жирлек бюджетының тиешле өлешен үти.; бюджет акчаларын баш бүлүчегә бюджет язмасын Формалаштыру һәм үзгәрту буенча тәкъдимнәр кертә; максатчан билгеләнеше булган бюджетара субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертлар, шулай ук әлеге кодекс белән билгеләнгән башка субсидияләр һәм бюджет инвестицияләре, аларны биргәндә билгеләнгән шартларның, максатларның һәм тәртипнәң үтәлешен тәэмин итә; бюджет акчаларын тиешле баш бүлүче тарафыннан билгеләнгән очракта һәм тәртиптә бюджет акчаларын баш бүлүченең үз карамагындагы аерым бюджет вәкаләтләрен

гамәлгә ашыра.

4.Бюджет акчаларын алучы түбәндәгә бюджет вәкаләтләренә ия: бюджет сметасын төзи һәм башкара; расланган бюджет йөкләмәләре лимитлары һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләре чикләрендә бюджет йөкләмәләрен кабул итә һәм (яисә) башкара; - бюджет ассигнованиеләрен куллануның нәтижәлелеген, максатчан характерын тәэмин итә;; бюджет акчаларын баш бүлүчегә (булүчегә) бюджет язмасын үзгәрту буенча тәкъдимнәр кертә; бюджет исәбен алыш бара (бюджет исәбен алыш баруны тәэмин итә); бюджет Хисабын формалаштыра (бюджет хисаплылыгын формалаштыруны тәэмин итә) һәм бюджет акчаларын алучының бюджет акчаларын тиешле баш бүлүчегә (булүчегә) бюджет хисаплылыгын тапшыра; Россия Федерациясе Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә һәм алар нигезендә кабул ителгән бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга салучы муниципаль хокукий актларда билгеләнгән башка вәкаләтләрне башкара.

5. Бюджет акчаларын алучы түбәндәгә бюджет вәкаләтләренә ия: бюджет сметасын төзи һәм башкара; расланган бюджет йөкләмәләре лимитлары һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләре чикләрендә бюджет йөкләмәләрен кабул итә һәм (яисә) башкара; - бюджет ассигнованиеләрен куллануның нәтижәлелеген, максатчан характерын тәэмин итә;; бюджет акчаларын баш бүлүчегә (булүчегә) бюджет язмасын үзгәрту буенча тәкъдимнәр кертә; бюджет исәбен алыш бара (бюджет исәбен алыш баруны тәэмин итә); бюджет Хисабын формалаштыра

(бюджет хисаплылыгын формалаштыруны тәэммин итә) һәм бюджет акчаларын алучының бюджет акчаларын тиешле баш бүлүчегә (бүлүчегә) бюджет хисаплылыгын тапшыра; Россия Федерациясе Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә һәм алар нигезендә кабул ителгән бюджет хокук мәнәсәбәтләрен жайга салучы муниципаль хокукий актларда билгеләнгән башка вәкаләтләрен башкара.

6. Жирлек бюджеты керемнәре баш администраторы: бюджет керемнәре администраторлары исемлеген төзи; касса планын төзу һәм алыш бару өчен белешмәләр бирә; жирлек бюджеты керемнәре баш администраторының бюджет Хисабын формалаштыра һәм тапшыра; Россия Федерациясе Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә һәм алар нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мәнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукий актларда билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

7. Жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторы: жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының үзенә буйсынучы администраторлары исемлекләрен төзи; жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары буенча керемнәрне һәм түләүләрне планлаштыруны (фаразлауны) гамәлгә ашыра; жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларын түләү өчен бүләп бирелгән ассигнованиеләрне куллануның адреслылыгын һәм максатчан характеристын тәэммин итә; жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының ведомство буйсынуындагы администраторларына бюджет ассигнованиеләрен бүлә һәм жирлек бюджетының тиешле өлешен үти; жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары баш администраторының бюджет Хисабын формалаштыра.

8. Жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүченең (бүлүченен), жирлек бюджеты керемнәренең баш администраторының (администраторының), жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторының (администраторының) эчке финанс контролен һәм эчке финанс аудитын гамәлгә ашыру буенча бюджет вәкаләтләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә билгеләнә.

9. Жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторы: жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының үзенә буйсынучы администраторлары исемлекләрен төзи; жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары буенча керемнәрне һәм түләүләрне, бюджетның бердәм счетындағы калдыклар белән идарә итү операцияләреннән тыш, планлаштыруны (фаразлауны) гамәлгә ашыра; жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларын түләү өчен бүләп бирелгән ассигнованиеләрне куллануның адреслылыгын һәм максатчан характеристын тәэммин итә; жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының ведомство буйсынуындагы администраторларына бюджет ассигнованиеләрен бүлә һәм жирлек бюджетының тиешле өлешен үти; жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары баш администраторының бюджет Хисабын формалаштыра.

10. Жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүченең (бүлүченен), керемнәренең баш администраторының (администраторының) бюджет вәкаләтләре (статья

2007 елның 2 августындағы 38-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә)

9 Статья. Жирлек бюджеты керемнәре

Жирлек бюджеты керемнәре Россия Федерациясенең бюджет законнары, салымнар һәм жыемнар турындағы Россия Федерациясе законнары, салымнар һәм жыемнар турында Татарстан Республикасы законнары, салымнар һәм жыемнар турында жирлек Советының норматив хокукий актлары нигезендә формалаша. Жирлек Советының жирле салымнар турындағы каарларга үзгәрешләр керту турында каарлары, бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга салучы, Чираттагы финанс елында һәм план чорында үз көченә керә торган жирле бюджетларның керемнәрен үзгәртүгә китерә торган каарлары Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турындағы каар проектын жирлек советына керткәнче кабул ителергә тиеш.

10 Статья. Жирлек бюджеты чыгымнары

1. Жирлек бюджетыннан Чираттагы финанс елында финансдана:

- үз керемнәре һәм жирлек бюджеты кытлыгын каплау чыганаклары исәбенә-жирлекнең чыгым йөкләмәләре, аларның үтәлеше жирле үзидарә органнарының норматив хокукий актлары нигезендә яисә жирлек исsemennәn жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча шартнамәләр (килешүләр) нигезендә чираттагы финанс елында гамәлгә ашырылырга тиеш.;

- Компенсацияләрнең региональ фондыннан субвенцияләр исәбенә-жирле үзидарә органнарына аерым дәүләт вәкаләтләрен бирү белән бәйле чыгым йөкләмәләре; - жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча жирле үзидарә органнары вәкаләтләрен үтәү буенча чыгым йөкләмәләрен финансашуга субсидияләр исәбенә.

2. Жирле үзидарә органнары федераль дәүләт хакимиите органнары, Татарстан Республикасы дәүләт хакимиите органнары компетенциясенә кертелгән мәсьәләләрне хәл итүгә бәйле чыгым йөкләмәләрен, федераль законнарда, Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән очраклардан тыш, билгеләргә һәм үтәргә хокуклы түгел.

11 Статья. Резерв фонды

Жирлек бюджетының чыгым өлешендә жирлек Башкарма комитетының Резерв фонды төзелә. Резерв фонды күләме чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турында жирлек Советы каары белән билгеләнә һәм жирлек бюджеты чыгымнарының расланган гомуми күләменең өч процентыннан артмаска тиеш.

Жирлек бюджетында каалган резерв фондының бюджет ассигнованиеләре жирлекнең башкарма комитеты каары буенча файдаланыла. Резерв фондының бюджет ассигнованиеләрен куллану тәртибе жирлек бюджеты составында каалган жирлек башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

Жирлек Башкарма комитетының Резерв фондының бюджет ассигнованиеләреннән файдалану турындағы хисап тиешле бюджет үтәлеше турында квартал саен һәм еллық хисапларга күшүп бирелә.

12 Статья. Бюджет кытлыгы

Жирлек бюджеты кытлыгы, кире кайтарылмый торган түләүләрнең һәм (яки) түләүләрнең өстәмә нормативлары буенча салым керемнәренең расланган күләмен исәпкә алмыйча, жирле бюджет керемнәренең расланган гомуми еллык күләменең 10 проценттан артмаска тиеш.

Россия Федерациясе Бюджет кодексының 136 статьясындагы 4 пунктында каралган чаралар кулланылган очракта, бюджет кытлыгы, кире кайтарылмый торган түләүләрнең һәм (яисә) түләүләрнең өстәмә нормативлары буенча салым керемнәренең расланган күләмен исәпкә алмыйча, жирлек бюджеты керемнәренең расланган еллык гомуми күләменең 5 процентыннан артмаска тиеш.

Совет каары белән бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары составында расланган очракта, жирле бюджет акчаларын исәпкә алу счетларында калган акчаларның кимүе күрсәтелгән керемнәр суммалары чикләрендә билгеләнгән чикләүләрне узып китәргә һәм бюджет акчаларын исәпкә алу счетларында калган акчаларның кимүе мөмкин.

Дефицитны каплау чыганаклары булып Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнгән Чыганаклар тора.

Еллык хисап мәгълүматларына караганда, жирлек бюджеты дефициты билгеләнгән чикләүләргә туры килергә тиеш. Жирлек бюджеты акчаларының калган өлеше Совет каары белән билгеләнгән күләмдә агымдагы финанс елында вакытлыча касса өзеклекләрен каплауга юнәлдерелергә мөмкин.

12.1 Статья. Жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары

Жирле бюджет кытлыгын эчке финанслау чыганаклары составына кертелә:

номиналь хакы Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән муниципаль кыйммәтле көгазыләрне урнаштырудан кергән акчалар һәм аларны түләүгә юнәлдерелгән акчалар арасындагы аерма;

муниципаль берәмлек тарафыннан кредит оешмаларының Россия Федерациясе валютасында жәлеп ителгән һәм түләнгән кредитлары арасында аерма;

муниципаль берәмлек тарафыннан Россия Федерациясе валютасында жәлеп ителгән һәм түләнгән бюджет кредитлары арасындагы аерма (статья 2007 елның 2 августындагы 38-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә);

тиешле финанс елы дәвамында жирле бюджет акчаларын исәпкә алу счетларында калган акчаларны үзгәртү;

жирле бюджет кытлыгын эчке финанслауның бүтән чыганаклары.

Жирле бюджет кытлыгын эчке финанслауның бүтән чыганаклары составына кертелә: муниципаль милектәге акцияләр сатудан һәм капиталда катнашуның башка рәвешләреннән керемнәр;

муниципаль берәмлек милкендә булган акцияләр һәм капиталда катнашуның башка рәвешләре сатудан керемнәр;

жирле бюджет чаралары буенча курс аермасы;

муниципаль гарантияләрне Гарант тарафыннан үтәү гарантның принципалга карата регресс таләбе хокуку барлыкка килүгә китерсә йә бенефициарның принципалга карата таләп хокуку гарантка бирелгән очракта, Россия Федерациясе валютасында муниципаль берәмлек гарантияләрен үтәүгә жибәрелә торган акчалар күләме;

муниципаль берәмлекнең бүтән бурыч йөкләмәләрен Россия Федерациясе валютасында түләүгә юнәлдерелә торган акчалар күләме;

юридик затларга бирелгән бюджет кредитларын кире кайтарудан алынган акчалар һәм жирле бюджеттан юридик затларга Россия Федерациясе валютасында бирелгән бюджет кредитлары суммасы арасындагы аерма;

жирле бюджеттан Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелгән бюджет кредитларын кире кайтарудан алынган акчалар һәм жирле бюджеттан Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелгән бюджет кредитлары суммасы белән Россия Федерациясе валютасында бирелгән бюджет кредитлары суммасы арасындагы аерма (статья 2007 елның 2 августындагы 38-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә);

жирле бюджетның бердәм счетыннан кучерелгән акчалар һәм жирле бюджетның бердәм счетына кучерелгән акчалар арасындагы аерма жирле бюджетның бердәм счетында калдыклар белән идарә итү буенча операцияләр үткәргәндә. Агымдагы финанс елы башына жирле бюджет акчаларының калдыклары:

хисап финанс елында файдаланылмаган муниципаль юл фондының бюджет ассигнованиеләре күләмендә муниципаль юл фондының бюджет ассигнованиеләре агымдагы финанс елында муниципаль юл фондының бюджет ассигнованиеләрен арттыруга, шулай ук муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органының хокукий акты белән билгеләнә торган күләмдә агымдагы финанс елында вакытлыча касса өзеклекләрен каплауга һәм муниципаль берәмлек исеменнән хисап елында әлеге муниципаль контрактлар шартлары нигезендә туләнергә тиешле товарлар белән тәэммин итүгә, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә муниципаль контрактлар төзү өчен төзелгән муниципаль берәмлек исеменнән төзелгән бюджет ассигнованиеләрен арттыруга юнәлдерелә ала.

хисап финанс елында муниципаль берәмлек бюджетын үтәү барышында бюджет ассигнованиеләрен тулысынча куллануга бәйле рәвештә барлыкка килгән калдыклар арасындагы аермадан артмаган күләмдә бурыч тотрыклылығы югари яки уртacha дәрәҗәсе булган заемчылар төркеменә кертелгән муниципаль берәмлек бюджетының хисап елында үтәлеше барышында бюджет ассигнованиеләрен тулысынча куллануга бәйле рәвештә барлыкка килгән калдыклар һәм әлеге өлешнен икенче абзацында каралган бюджет ассигнованиеләрен арттыру суммасы бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган жирле үзидарә Советының муниципаль хокукий актында билгеләнгән тәртиптә кулланыла.;

Бюджет кодексы нигезендә бурыч тотрыклылығы түбән булган заемчылар төркеменә кертелгән муниципаль берәмлек бурыч алуларының гомуми суммасыннан артып киткән күләмдә, жирле бюджет кытлыгын финанслауга юнәлдерелгән чарапларның гомуми суммасыннан һәм хисап

финанс елы йомгаклары буенча муниципаль берэмлекнең бурыч йөклөмәләрен түләү құләмнәреннән ағымдагы финанс елында гамәлгә ашыруға жибәрелә.

Жирле бюджет қытлығын тышкы финанслау чыганаклары составына кертелә:

Россия Федерациясеннән чит ил валютасында жәлеп ителгән hәм максатчан чит ил кредитларын куллану қысаларында бирелгән муниципаль берэмлек тарафыннан түләнгән бюджет кредитлары арасындағы аерма;

муниципаль гарантияләрне Гарант тарафыннан үтәу гарантның принципалга карата регресс таләбе хокуқы барлыкка килүгә китерсә, максатчан чит ил кредитларын куллану қысаларында Россия Федерациясе тарафыннан бирелгән чит ил валютасында муниципаль берэмлек гарантияләрен үтәүгә жибәрелә торған акчалар құләме.

13 Статья. Жирлекнең муниципаль бурычы структурасы

Жирлекнең бурыч йөклөмәләре йөклөмәләр рәвешендә булырга мөмкин.:

1) жирлекнең кыйммәтле кәгазыләре (муниципаль кыйммәтле кәгазыләр);

2) Россия Федерациясе валютасында Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан жирле бюджетка жәлеп ителгән бюджет кредитлары;

3) максатчан чит ил кредитларын куллану қысаларында Россия Федерациясеннән чит ил валютасында жәлеп ителгән бюджет кредитлары;

4) жирлек тарафыннан кредит оешмаларыннан Россия Федерациясе валютасында жәлеп ителгән кредитлар;

5) Россия Федерациясе валютасында белдерелгән жирлек гарантияләре (муниципаль гарантияләр);

6) максатчан чит ил кредитларын куллану қысаларында Россия Федерациясе Чит ил валютасында бирелгән муниципаль гарантияләргә;;

7) Россия Федерациясе Бюджет кодексы гамәлгә кергәнче барлыкка килгән hәм муниципаль бурычка кертелгән бүтән бурыч йөклөмәләре буенча.

Муниципаль бурыч құләменә кертелә:

1) муниципаль кыйммәтле кәгазыләр буенча бурычның номиналь суммасы;

2) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан жирле бюджетка жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча төп бурыч құләме;

3) жирлек тарафыннан кредит оешмаларыннан жәлеп ителгән кредитлар буенча төп бурыч құләме;

4) муниципаль гарантияләр буенча йөклөмәләр құләме;

5) жирлекнең түләнмәгән бүтән бурыч йөклөмәләре құләме.

Муниципаль эчке бурыч құләменә кертелә:

1) йөклөмәләре Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль кыйммәтле кәгазыләр буенча бурычның номиналь суммасы;

2) йөклөмәләре Россия Федерациясе валютасында белдерелгән Россия

Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан жирле бюджетка жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме

- 3) йөклөмәләр Россия Федерациясе валютасында белдерелгән кредит оешмаларыннан жирлек тарафыннан жәлеп ителгән кредитлар буенча төп бурыч күләме;
- 4) Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль гарантияләр буенча йөклөмәләр күләме;
- 5) жирлекнең туләнмәгән бүтән бурыч йөклөмәләре күләме Россия Федерациясе валютасында.

Муниципаль тышкы бурыч күләменә кертелә:

1) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясеннән жәлеп ителгән чит ил валютасындагы бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме;

2) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында жирлек тарафыннан бирелгән чит ил валютасындагы муниципаль гарантияләр буенча йөклөмәләр күләме.

Жирлекнең бурыч йөклөмәләре кыска вакытлы (бер елдан кимрәк), уртacha сроклы (бер елдан биш елга кадәр) hәm озак сроклы (биш елдан алыш 10 елга кадәр) булырга мөмкин.

13.1 Статья. Жирлекнең Россия Федерациясе валютасында белдерелгән бурыч йөклөмәләрен туктату hәм аларны муниципаль бурычтан төшереп калдыру

1. Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөклөмәсе түләүгә тапшырылмаган очракта (жирлекнең вәкиллекле органының муниципаль хокукий актларында башкасы каралмаган булса, Муниципаль бурыч йөклөмәсе шартларында каралган түләү датасыннан соң килүче датадан соң өч ел эчендә әлеге йөклөмә тулысынча туктатылган дип санала hәм муниципаль бурычтан төшереп калдырыла.

Жирлекнең муниципаль гарантияләр буенча бурыч йөклөмәләре Россия Федерациясе валютасында вакыйгалар (шартлар) килгәндә тулысынча туктатылган дип санала hәм күрсәтелгән вакыйгалар (шартлар) турында белешмәләр житкәнгә (килеп житүгә) карап, муниципаль бурычтан төшереп калдырыла.

2. Жирле администрация әлеге статьяның 1 пунктындагы беренче абзацында күрсәтелгән сроклар үткәннән соң Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөклөмәләрен муниципаль бурычтан төшереп калдыру турында муниципаль хокукий акт чыгара.

3. Муниципаль бурычтан төшереп калдыру Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөклөмәләре төрләре буенча муниципаль бурыч күләмен жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакларында исәптән төшерү суммасын чагылдырмыйча гына, аларны исәптән төшерү суммасына киметү юлы белән гамәлгә ашырыла.

4. Әлеге статьяның 1 пунктындагы беренче абзацының, 2 hәм 3

пунктларының гамәлдә булуы кредит килешүләре буенча йөкләмәләргә, Россия Федерациясе, Россия Федерациясе субъектлары һәм башка муниципаль берәмлекләр алдында муниципаль бурыч йөкләмәләренә қагылмый.

5. Муниципаль бурычтан реструктурлаштырылган, шулай ук түләнгән (сатып алынган) муниципаль бурыч йөкләмәләрен төшереп калдыру Россия Федерациясе Бюджет кодексының 105 һәм 113 статьялары нигезләмәләрен исәпкә алыш гамәлгә ашырыла.

6. Муниципаль кыйммәтле кәгазыләрне, Россия Федерациясе законнарында каралган бүтән операцияләр алмашу нәтиҗәсендә алынган (алмашу нәтиҗәсендә алынган) муниципаль кыйммәтле кәгазыләрне, түләү датасы баубинчы, эмиссия шартлары нигезендә, эмитацияләгән орган тарафыннан тулысынча сатып алынган (алынган) чыгару күрсәтелгән орган карары буенча вакытыннан алда түләнгән дип танылырга мөмкин.

Муниципаль кыйммәтле кәгазыләр эмитенты, Россия Федерациясе законнарында каралган бүтән операцияләр алмашу нәтиҗәсендә алынган (алынган) муниципаль кыйммәтле кәгазыләр буенча йөкләмәләрне түләү датасы житкәнчегә кадәр үтәү дип танырга хокуклы.

13.2 Статья. Муниципаль бурыч алулар

1. Муниципаль эчке бурыч алулар астында муниципаль берәмлек исеменнән муниципаль кыйммәтле кәгазыләр урнаштыру юлы белән һәм Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан һәм кредит оешмаларыннан заем акчаларын жирле бюджетка жәлеп итү аңлашыла, алар буенча Россия Федерациясе валютасында белдерелгән заемчы буларак муниципаль берәмлекнең бурыч йөкләмәләре барлыкка килә.

2. Муниципаль эчке бурыч алулар жирле бюджет кытлыгын финанслау, муниципаль берәмлекнең бурыч йөкләмәләрен түләү, финанс елы дәвамында жирле бюджет счетларында калган акчаларны тулыландыру максатларында, шулай ук федераль бюджеттан Россия Федерациясе субъектлары бюджетларына бюджет кредитлары бирү тәртибендә каралган Татарстан Республикасы бюджетыннан жирле бюджетларга бюджет кредитлары бирү максатларында гамәлгә ашырыла.»

3. Муниципаль бурыч алуларны гамәлгә ашыру хокукуы район исеменнән башкарма комитет карамагында.

13.3 Статья. Үзенчәлекләре заимствований һәм гарантия бирү жирлеге чит ил валютасында

Жирлек Россия Федерациясеннән чит ил валютасында бурыч алуларны гамәлгә ашырырга, Россия Федерациясенә чит ил валютасында өченче затларның йөкләмәләре буенча гарантияләрне Россия Федерациясе тарафыннан жәлеп ителгән максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында гына, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 103 статьясындагы 25 пункты нигезләмәләрен исәпкә алыш бирергә хокуклы.

13.4 Статья. Муниципаль бурыч алуларның ин чик күләме

1. Тиешле финанс елына муниципаль бурыч алуларның иң чик күләме астында тиешле финанс елына муниципаль эчке һәм тышкы бурыч алулар программалары буенча жирле бюджетка акча жәлеп итүнең жыелма күләме аңлашыла.

2. Жирле бюджетка акча жәлеп итү күләмнәре Чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) муниципаль эчке һәм тышкы бурыч алулар программалары белән билгеләнә, һәм тиешле финанс елында акчаларны жәлеп итүнең гомуми суммасы жирле бюджет кытлыгын финанслауга юнәлтелгән акчаларның гомуми суммасыннан һәм жирлекнең бурыч йөкләмәләрен түләү күләмнәреннән артмаска тиеш, тиешле финанс елына жирле бюджет турындагы карап белән расланган инфраструктур проектларны гамәлгә ашыруны финанс белән тәэммин итүгә жәлеп ителгән бюджет кредитының тиешле ел азагына файдаланылмаган күләменнән тыш.

3. Хисап финанс елында жирлекнең бурыч алуларының гомуми суммасы жирле бюджет кытлыгын финанслауга юнәлдерелгән акчаларның гомуми суммасыннан һәм жирлекнең бурыч йөкләмәләрен түләү күләмнәреннән артып киткән очракта, инфраструктура проектларын гамәлгә ашыруны финанс белән тәэммин итүгә жәлеп ителгән бюджет кредитының файдаланылмаган калдыгы күләменнән тыш, хисап финанс елы йомгаклары буенча курсәтелгән артыклик суммасында жирле бюджет акчаларының калган өлешләре агымдагы финанс елына Россия Федерациясе Бюджет кодексының 96 статьясында каралган максатларга юнәлдерелергә тиеш.

13.5 Статья. Муниципаль эчке һәм тышкы бурычның югары чикләре һәм жирлекнең бурыч тотрыклылыгы курсәткечләренең иң чик курсәткечләре

1. Жирле бюджет турындагы карап белән, чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына (Чираттагы финанс елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына (Чираттагы финанс елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына) муниципаль бурычның иң югары чиген, шул исәптән Россия Федерациясе валютасындагы муниципаль гарантияләр, чит ил валютасындагы муниципаль гарантияләр буенча бурычның иң югары чиген (жирлекнең чит ил валютасындагы муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләре булганда) курсәтеп, муниципаль эчке бурычның, муниципаль бурычның иң югары чикләре билгеләнә.

3. Муниципаль эчке бурычның, муниципаль тышкы бурычның иң югары чикләре (жирлекнең чит ил валютасындагы йөкләмәләре булганда) әлеге статьяның 4 һәм 5 пунктларында билгеләнгән чикләүләрне үтәгәндә билгеләнә.

4. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) жирле бюджет турында карап белән расланган Түләүсез түләүләрнең һәм (яисә) физик затлар кеременә салымнан түләүләрнең өстәмә нормативлары буенча салым керемнәренең расланган күләмен исәпкә алмыйча, жирле бюджет керемнәренең гомуми күләме, чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) жирле бюджет турында карап белән

расланган Чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) жирле бюджет турындагы каар белән расланган Түләүсез керемнәрнең һәм (яисә) физик затлар кеременә салымнан түләүләрнең ёстәмә нормативлары буенча салым керемнәренең физик затлар кеременә

5. Муниципаль бурычка хезмәт күрсәту чыгымнары күләме, түбәндәгә таләпләрне үтәгәндә, жирле бюджет турындагы каар белән раслана:

1) Чираттагы финанс елында һәм план чорында (Чираттагы финанс елында) чираттагы финанс елында һәм план чорында (Чираттагы финанс елында) муниципаль бурычка хезмәт күрсәту чыгымнары күләме чираттагы финанс елына һәм план чорына Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы законы яисә чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына (Чираттагы финанс елына) жирле бюджет турында каар белән расланган тиешле бюджет чыгымнарының гомуми күләменең 10 процентыннан артмаска тиеш, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан бирелә торган субвенцияләр исәбеннән гамәлгә ашырыла торган чыгымнар күләмнән;

2) Чираттагы финанс елында һәм план чорында (Чираттагы финанс елында) чираттагы финанс елының 1 гыйнварына барлыкка килгән муниципаль бурычны түләү һәм аларга хезмәт күрсәту буенча түләүләрнең еллык суммасы Чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) жирле бюджет турында каар белән расланган жирле бюджетның салым, салым булмаган керемнәренең һәм Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан дотацияләрнең гомуми күләмнән 20 проценттан артмаска тиеш; күрсәтелгән нисбәтне исәпләгәндә Чираттагы финанс елыннан һәм план чорыннан соң килүче елның 1 гыйнварыннан соң килүче елның һәм план чорының һәр елыннан соң.

13.6 Статья. Чит ил валютасында муниципаль гарантияләр программы

1. Чит ил валютасындағы муниципаль гарантияләр программы Чираттагы финанс елында һәм план чорында бирелә торган муниципаль гарантияләрнең чит ил валютасындағы исемлеге, түбәндәге белешмәләрне күрсәтеп, үз эченә ала:

1) гарантиянең һәр юнәлеше (максатлары), категорияләре (төркемнәре) һәм (яисә) принципларның һәр юнәлеше (максатлары) буенча гарантияләр күләмен күрсәтеп гарантияләү юнәлешләре (максатлары);

2) гарантияләр һәм алар тарафыннан тәэммин ителә торган йөкләмәләр буенча йөкләмәләрне валютасы;

3) гарантияләрнең гомуми күләме;

4) гарантның принципларга карата регресс таләбе хокуку булу (булмау);

5) гарантияләрнең бирү һәм үтәүнең башка шартлары.

2. Муниципаль гарантия муниципаль гарантия белән тәэммин ителә торган йөкләмәләр белдерелгән валютада бирелә.

3. Чит ил валютасындағы муниципаль гарантияләр программы бюджет турындагы тиешле каарга күшүмтә булып тора.

13.7 Статья. Муниципаль тышкы бурыч алулар программысы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) муниципаль тышкы бурыч алулар программысы Чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) Чираттагы финанс елында һәм план чорында (Чираттагы финанс елында) чит ил максатчан кредитларын һәм (яисә) чит ил валютасында түләнә торган максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында федераль бюджеттан чит ил валютасында жирле бюджетка җәлеп ителә торган бюджет кредитлары исемлегеннән гыйбарәт.

2. Муниципаль тышкы бурыч алулар программысы белән билгеләнә:

1) Чираттагы финанс елында һәм план чорында (Чираттагы финанс елында) федераль бюджеттан чит ил максатчан кредитларын куллану кысаларында чит ил валютасында җәлеп ителә торган бюджет кредитлары буенча (чираттагы финанс елында) жирле бюджетка акча җәлеп иту կүләме һәм килеп туган бурыч йөкләмәләрен түләү сроклары (Чираттагы финанс елында);

2) Чираттагы финанс елында һәм план чорында (Чираттагы финанс елында) жирлекнең максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында федераль бюджеттан чит ил валютасында жирле бюджетка җәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча барлыкка килгән бурыч йөкләмәләрен түләү күләме.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) муниципаль тышкы бурыч алулар программысы Чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) жирле бюджет турындагы карарага күшымта булып тора.

13.8 Статья. Муниципаль эчке бурыч алулар программысы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) муниципаль эчке бурыч алулар программысы Чираттагы финанс елында һәм план чорында (Чираттагы финанс елында) гамәлгә ашырыла һәм (яисә) түләнгән тиешле бурыч йөкләмәләре төрләре буенча муниципаль эчке бурыч алулар исемлегеннән гыйбарәт.

2. Муниципаль эчке бурыч алулар программысы белән билгеләнә:

1) Чираттагы финанс елында һәм план чорында (Чираттагы финанс елында) муниципаль эчке бурыч алуларны гамәлгә ашырганда барлыкка килә торган бурыч йөкләмәләрен түләүнең ин чик сроклары, тиешле бурыч йөкләмәләре төрләре буенча жирле бюджетка акчалар җәлеп иту қүләмнәре һәм чираттагы финанс елында һәм план чорында (Чираттагы финанс елында) муниципаль эчке бурыч алуларны гамәлгә ашырганда барлыкка килә торган бурыч йөкләмәләрен түләүнең ин чик сроклары жирле бюджетка;

2) тиешле бурыч йөкләмәләре төрләре буенча Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөкләмәләрен түләү қүләмнәре.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) муниципаль эчке бурыч алулар программысы Чираттагы финанс елына һәм

план чорына (Чираттагы финанс елына) тиешле бюджет турындагы каарга күшымта булып тора.

4. Россия Федерациисе Бюджет кодексының 105 статьясы нигезендө муниципаль эчке бурычны үткәрү муниципаль эчке бурыч алулар программасында чагылыш тапмый

13.9 Статья. Россия Федерациисе валютасында муниципаль гарантияләр программы

1. Россия Федерациисе валютасынdagы муниципаль гарантияләр программы Чираттагы финанс елында hәm план чорында бирелә торган муниципаль гарантияләрнең Россия Федерациисе валютасынdagы исемлегеннән гыйбарәт, түбәндәге белешмәләрне курсәтеп:

1) гарантиянең hәр юнәлеше (максатлары), категорияләре (төркемнәре) hәm (яисә) принципалларның hәр юнәлеше (максатлары) буенча гарантияләр күләмен күрсәтеп гарантияләү юнәлешләре (максатлары);

2) гарантияләрнең гомуми күләме;

3) гарантның принципалларга карата регресс таләбе хокуки булу (булмау);

4) гарантияләрнең бирыу hәм үтәүнен башка шартлары.

2. Россия Федерациисе валютасында белдерелгән йөкләмәләр буенча муниципаль гарантияләр бары тик Россия Федерациисе валютасында гына бирелә hәм үтәлә.

3. Россия Федерациисе валютасынdagы муниципаль гарантияләр программы бюджет турындагы тиешле каарга күшымта булып тора.

13.10 Статья. Муниципаль кыйммәтле кәгазыләр урнаштыруның чик күләмнәре

Чираттагы финанс елына hәm план чорының hәр елына (Чираттагы финанс елына) план чорының hәр елына (Чираттагы финанс елына) муниципаль кыйммәтле кәгазыләрнең номиналь хакы буенча ин чик күләмнәре тиешле бюджет турында каар белән билгеләнгән муниципаль эчке бурычның югары чикләре нигезендә жирлек Советы тарафыннан билгеләнә.»;

13.11 Статья. Муниципаль гарантияләр

1. Муниципаль гарантия принципалның бенефициар каршында килешүдән яки башка алыш-бирештән (төп йөкләмәдән) килеп чыккан акчалата йөкләмәләрен тиешенчә үтәүне тәэммин итә.

2. Муниципаль гарантия принципал йөкләмәләрен вакытыннан алда үтәүне, шул исәптән принципалга аларны вакытыннан алда үтәү йә принципал йөкләмәләрен үтәү срогы килеп чыккан вакыйгалар (шартлар) җиткән очракта да, тәэммин итми.

3. Муниципаль гарантиянең язма формасы мәжбүри булып тора.

4. Муниципаль гарантия төп йөклөмә суммасы белдерелгән валютада берелә.

5. Муниципаль гарантия буенча Гарант принципалның гарантия суммасы чиқләрендә үзенә тәэмін ителгән йөклөмәсө буенча субсидия жаваплылық тота.

6. Муниципаль гарантиядә күрсәтелә:

1) Гарант исеме (тиешле гавами-хокукый белем – жирлек) һәм Гарант исеменнән гарант бируде орган исеме;

2) бенефициар атамасы;

3) принципалның исеме;

4) тәэмін ителешенә гарантия берелә торган йөклөмә (төп йөклөмәнең исемен, төзу датасын һәм Номерын (булган очракта), төп йөклөмәнең гамәлдә булу вакытын яисә аның буенча йөклөмәләрне үтәү срокын, якларның атамаларын, төп йөклөмәнең башка мәним шартларын күрсәтеп);

5) гарантия буенча Гарант йөклөмәләре күләме һәм гарантиянең ин чик суммасы;

6) гарантия бируде нигезләре;

7) гарантия үз көченә керү датасы яки гарантия үз көченә керә торган вакыйга (шарт);

8) гарантиянең гамәлдә булу срокы;

9) гарантия үтәлеше турында бенефициар таләбен кую вакыты һәм тәртибе, гарантия очрагын билгеләү;

10) гарантияне кире алу нигезләре;

11) Гарант тарафыннан гарантия буенча йөклөмәләрне үтәү тәртибе;

12) гарантиянең тулы күләмендә яисә нинди дә булса өлешендә, үтәлгәндә (туктатылганда) принципалның гарантия белән тәэмін ителгән йөклөмәләренең нинди дә булса өлешендә яисә гарантиядә билгеләнгән башка очракларда гарантия суммасын киметү нигезләре;

13) гарантияне туктату нигезләре;

14) гарантның алдан язма ризалыгыннан башка үзгәртелә алмый торган төп йөклөмә шартлары;

15) Гарант бенефициарга муниципаль гарантия буенча түләнгән акчаларны каплау турында принципалга карата Гарант таләбе булу яисә булмау (гарантның принципалга карата регресс таләбе, регресс);

16) гарантиянең башка шартлары, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексы, гарантның норматив хокукый актлары, Гарант исеменнән гарантия бируде орган актлары белән билгеләнгән белешмәләр.

7. Принципалга карата гарантның регресс таләбе хокукуын күздә тотмый торган муниципаль гарантия фәкатте хужалык жәмгыяте йөклөмәләре, акцияләренең (өлешләренең) 100 проценты тиешле гавами-хокукый белем (Гарант), мөлкәте тиешле гавами-хокукый берәмлек (Гарант) милкендә булган муниципаль унитар предприятие йөклөмәләре генә тәэмін ителергә мөмкин.

8. Муниципаль гарантиянең үз көченә керүе гарантиядә күрсәтелгән билгеле бер вакыйга (шартлар) башлану белән билгеләнә.

9. Гарант бенефициарның алдан язма ризалыгыннан башка муниципаль гарантия шартларын үзгәртергә хокуклы түгел.

10. Бенефициарга муниципаль гарантка карата таләплөр, күрсәтелгэн хокукларны, яңа хужага (сатып алучыга) облигацияләргә хокуклар күчүгө бәйле рәвештә, Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә кыйммәтле кәгазыләр турындагы таләплөрне тапшырудан (күчүдән), принципалның (эмитентның) йөкләмәләрен үтәүдән тыш, гарантның алдан язма ризалыгыннан башка тапшырыла алмый.

11. Кредит (заем, шул исәптән облигация) буенча принципал йөкләмәләрен үтәүне тәэмин итә торган муниципаль Гарант фәкать муниципаль гарантта күрсәтелгэн төп йөкләмә шартларын алдан язма ризалыгыннан башка үзгәрткән очракта һәм (яисә) кредит (займ, шул исәптән облигация) акчаларын максатсыз файдаланмаган очракта, Россия Федерациясе законнары һәм (яисә) кредит шартнамәсе һәм кредит буенча муниципаль гарантия бирү турында шартнамә нигезендә кредит (заем) акчаларын (шул исәптән облигация) максатсыз файдалану очрагында гына Гарант тарафыннан кире алышырга тиеш. максатчан куллану кредит чаралары.

12. Бенефициар таләбе (гарантияне үтәү турында бенефициар таләбе) гарантка гарантиядә билгеләнгән очракта гына (гарантия очрагы килеп туган очракта) бирелергә мөмкин. Гарантияне үтәү турында бенефициар таләбе гарантиядә күрсәтелгэн документларны күшүп, гарантиядә билгеләнгән тәртиптә гарантка язмача тапшырылырга тиеш.

13. Бенефициар муниципаль гарантия бирү турында шартнамәдә һәм Шартнамәдә билгеләнгән срокыннан алда гарантия үтәлеше турында таләплөрне, шул исәптән принципалның гарантия белән тәэмин ителгән йөкләмәләрен үтәү срокы килеп чыккан вакыйгалар (шартлар) вакытында да, күрсәтергә хокуклы түгел.

14. Гарант бенефициар таләплөрен үтәү турында принципалга хәбәр итәргә һәм принципалга таләпнәң күчермәсен тапшырырга тиеш.

15. Гарант муниципаль гарантиядә билгеләнгән сротка гарантияне үтәү турында бенефициар таләплөрен, күрсәтелгэн таләпкә күшымта итеп куелган документларның нигезлелек һәм гарантия шартларына һәм аңа күшүп бирелгән документларның туры килү-килмәве предметын карага тиеш.

16. Гарантияне үтәү турында бенефициар таләбе һәм аңа күшүп бирелгән документлар нигезсез һәм (яисә) гарантия шартларына туры килми дип таныла һәм гарант бенефициарга түбәндәгә очракларда аның таләплөрен канәгатыләндерүдән баш тарта:

1) гарантка гарантия бирелгән (гарантиянең гамәлдә булу срокы) срокы тәмамланганнан соң таләп һәм (яисә) аңа күшүп бирелгән документлар гарантка тапшырыла.;

2) таләп һәм (яисә) аңа күшүп бирелгән документлар гарантка гарантиядә билгеләнгән тәртипне бозып курсәтелгән;

3) таләп һәм (яки) аңа күшүп бирелгән документлар гарантия шартларына туры килми;

4) бенефициар принципалның принципал һәм (яки) өченче затлар тарафыннан тәкъдим ителгән принципал йөкләмәләрен тиешенчә үтәүдән баш тартты;

5) гарантиядә билгеләнгән башка очракларда.

17. Муниципаль гарантия шартларына туры килми дип танылган

очракта, гарант бенефициарның гарантияне һәм (яисә) аңа күшүп бирелгән документларны үтәү турындағы таләбен канәгатьләндерүдән баш тарту турында бенефициарга хәбәр итәргә тиеш.

18. Гарант бенефициар таләбенә каршы чыгарга хокуклы, алар принципал тәкъдим итә ала. Гарант, принципал алардан баш тарткан яки үз бурычын таныган очракта да, әлеге каршылыктарга хокукин югалтмый.

19. Гарантия үтәлеше турында бенефициар таләбе һәм аңа күшүп бирелгән документлар муниципаль гарантиянең нигезле һәм тиешле шартларына туры килә дип танылган очракта, гарант гарантия белән билгеләнгән вакытта гарантия буенча йөкләмәне үтәргә тиеш.

20. Муниципаль гарантиядә караптаган гарантның бенефициар алдындағы бурычы принципалның гарантия белән тәэммин ителгән срокы чыккан йөкләмәләре күләмендә, әмма гарантия суммасыннан да артмаган күләмдә акча түләү белән чикләнә.

21. Муниципаль гарантия буенча бенефициар каршында Гарант йөкләмәсе туктатыла:

1) Гарант тарафыннан бенефициарга гарантиядә билгеләнгән күләмдә акча түләү белән;

2) гарантиядә билгеле бер вакыт үткәннән соң, ул бирелә (гарантиянең гамәлдә булу срокы);

3) принципал һәм (яисә) өченче затлар тарафыннан гарантия белән тәэммин ителгән принципал йөкләмәләрен үтәү йә принципалның курсәтелгән йөкләмәләрен башка нигезләр буенча туктаткан очракта (бенефициар тарафыннан гарантка һәм (яисә) судка гарантия үтәлеше турында гарантка карата таләп булу-булмауга карамастан (Бюджет Кодексының 116 статьясындағы 8 пунктында курсәтелгән очрактан тыш).;

4) бенефициарның гарантка кире кайтару һәм (яисә) бенефициарның гарантия буенча йөкләмәләрен гаранттан азат итү турында язма гаризасын гарантия буенча үз хокукларыннан баш тарту нәтижәсендә, принципал тарафыннан гарантия буенча бенефициарлар фактта булмаганда һәм киләчәктә алар барлыкка килү өчен нигезләр булмаганда, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1151 статьясында караптаган гарантияне гарантка кире кайтару нәтижәсендә, бенефициарның гарантия буенча үз хокукларыннан һәм (яисә) бенефициарның гарантия буенча үз йөкләмәләреннән гарантия буенча;

5) әгәр гарантия бирелгән принципал йөкләмәсе билгеләнгән сротка барлыкка килмәсә;

6) тәп йөкләмәне туктатуга (шул исәптән бенефициар гарантка һәм (яисә) судка гарантия үтәлеше турында гарантка таләп (Бюджет Кодексының 116 статьясындағы 8 пунктында курсәтелгән очрактан тыш) белдергәннән соң, бенефициар принципалын һәм (яисә) бенефициарны юкка чыгаруга бәйле рәвештә) яисә аны гамәлдә булмаган килеш дип тануга бәйле рәвештә яисә аны гамәлдә булмаган дип тануга бәйле рәвештә;

7) бенефициарның башка затка бүтән затка күчүе яисә бенефициарга караган башка нигезләр буенча гарантка карата таләпләрнең, хокукларның һәм (яисә) тәп йөкләмә буенча гарантка карата таләпләрнең (курсәтелгән хокукларны (хокукларны һәм бурычларны) гарантның алдан язма ризалыгыннан башка (тапшыру (күчүдән) башка таләпләр яңа хужага (сатып

алучыга) облигациягэ хокуклар күчүгэ бэйле рөвештэ, принципалның (эмитентның) йөклөмөлөрен үтэү гарантия белэн тээмин ителэ);

8) принципал бүтэн затка тапшырган яисэ принципалга караган башка нигезлэр буенча башка затка күчкэн очракта, төп бурыч буенча принципалга караган хокуклар һәм (яисэ) бурычлар (бурычлар) принципалның гарантның алдан язма ризалыгыннан башка төп йөклөмэ буенча тапшырылган очракта;

9) гарантияне чакыртып алу нэтижэсендэ, гарантиядэ курсэтелгэн очракларда һәм нигезлэр буенча;

10) гарантиядэ билгелэнгэн башка очракларда.

22. Бенефициарның Гарант йөклөмөлөре туктатылганнын соң гарантияне тотып калуы бенефициарның курсэтелгэн гарантия буенча нинди дэ булса хокукларын сакламый.

23. Муниципаль гарантияне туктату турында мэгълүм булган Гарант бу хакта бенефициарга һәм принципалга хәбэр итэргэ тиеш. Бенефициар һәм муниципаль гарантияне чакыртып алу яисэ туктатуга китерэ торган хәллэр килеп чыгу турында мэгълүм булган принципал бу хакта гарантка хәбэр итэргэ тиеш.

24. Эгэр Гарант тарафыннан муниципаль гарантияне үтэү гарантның принципалга карата регресс таләбе хокукуы барлыкка килүгэ китерсэй э бенефициарның принципалга Карата таләбе хокуклары гарантка юл қуелуга бэйле булса, мондый муниципаль гарантияне үтэү өчен акчалар тиешле бюджет чытлыгын финанслау чыганакларында исәпкә алына, э мондый муниципаль гарантия буенча йөклөмөлөрне үтэү бюджет кредиты бирү буларак карала.

25. Эгэр Гарант тарафыннан муниципаль гарантияне үтэү гарантның принципалга карата регресс таләбе хокукуы барлыкка килүгэ китермэсэй э бенефициарның принципалга Карата таләбе хокуклары гарантка юл қуелуга бэйле булмаса, мондый муниципаль гарантияне үтэү өчен акчалар тиешле бюджет чыгымнарында исәпкә алына.

26. Гарант тарафыннан гарантия буенча йөклөмөлөрне тулы күләмендэ яисэ нинди дэ булса өлешендэ үтэү өчен гарант тарафыннан тулэнгэн акчалар регресси тэргийнде Гарант тарафыннан алынган акчалар яисэ гарантка бенефициарның принципалга Карата таләбе хокукуын үтэү йөзеннэн Гарант тарафыннан алына торган акчалар бюджет кредитларын кире кайтару буларак чагылдырыла.

27. Муниципаль гарантиялэр белэн тээмин ителгэн кредитлар һәм кредитлар максатчан булырга тиеш.

28. Муниципаль гарантия белэн тээмин ителгэн кредит (займ) акчаларыннан максатсыз файдалану факты ачыкланган очракта, муниципаль гарантия бирү турында килешүдэ билгелэнгэн йөклөмөлөрне үтэмэгэн яки тиешенчэ үтэмэгэн очракта, принципал һәм бенефициар Россия Федерациясе законнарында, муниципаль гарантия бирү турындагы килешүдэ билгелэнгэн жаваплылык тота.

29. Бенефициарлар буенча билгесез затлар даирэссе булган йөклөмөлөрне тээмин итүгэ бирелэ торган муниципаль гарантия үзенчэлеклэрэе Россия Федерациясе Бюджет кодексы белэн билгелэнэ.

30. Муниципаль кыйммэтле көгазылэр эмиссиясе нэтижэсендэ барлыкка

килгэн йөклөмөләр буенча муниципаль гарантияләрне бирү һәм үтәү үзенчәлекләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнә.

31. Муниципаль гарантияләрне бирү тәртибе һәм шартлары Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм аның нигезендә кабул ителгән әлеге карап белән билгеләнә.

13.12 Статья. Муниципаль кыйммәтле кәгазыләр

1. Муниципаль кыйммәтле кәгазыләр жирлек исеменнән чыгарылган кыйммәтле кәгазыләр таныла.

2. Муниципаль кыйммәтле кәгазыләр эмитенты булып жирле администрация тора, ул жирлек уставы белән муниципаль бурыч алуларны гамәлгә ашыру хокукуна ия.

3. Жирлек тарафыннан чыгарылырга мөмкин булган муниципаль кыйммәтле кәгазыләр төрләре һәм аларның эмиссиясе һәм мөрәҗәгать иту тәртибе һәм шартлары Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнә.»;

14 Статья. Район бюджетыннан бирелә торган бюджетара трансфертлар формалары

Район бюджетыннан бюджетара трансфертлар формасында бирелә:
жирлекләрнең бюджет тәэмим ителешен тигезләүгә район бюджетыннан дотацияләр

Россия Федерациясе Бюджет Кодексының 133 һәм 140 статьяларында һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 44.6 статьясында билгеләнгән очракларда район бюджетыннан шәһәр, авыл жирлекләре бюджетларына субвенцияләр бирү;

муниципаль берәмлекләр бюджетларына субсидияләр;

Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 44.10 статьясында билгеләнгән очракларда Татарстан Республикасы бюджеты субсидияләрен бирү;

башка бюджетара трансфертлар.

Район бюджетыннан шәһәр, авыл жирлекләре бюджетларына бюджетара трансфертлар (төзелгән килешүләр нигезендә жирле эһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бюджетара трансфертлардан тыш) шәһәр, авыл жирлекләренең жирле үзидарә органнары тарафыннан район бюджетыннан шәһәр, авыл жирлекләре бюджетларына бюджетара трансфертлар бирү кагыйдәләрендә билгеләнгән шартларны үтәгәндә бирелә.

Татарстан Республикасы бюджеты, шул исәптән шәһәр, авыл жирлекләре бюджетларына дотацияләр исәпләп чыгару һәм бирү буенча Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен муниципаль районнар бюджетларына бирелә торган субвенцияләрдән тыш, район бюджетыннан шәһәр, авыл жирлекләре бюджетларына Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 44 статьясында каралган жирле бюджетларга бюджетара трансфертлар бирүнең төп шартларын шәһәр, авыл жирлекләренең тиешле жирле үзидарә органнары

тарафыннан үтэү шарты белән бирелә.

Финанс яғыннан тәэмүн итү чыганагы булып торган жирле бюджетлардан бюджетара трансферлар бирү максатлары, тәртибе һәм шартлары, максатчан билгеләнеше булган Татарстан Республикасы бюджетыннан субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансферлар булган жирле бюджетлардан, Татарстан Республикасы законнары һәм (яисә) башка норматив хокукий актлары нигезендә кабул ителгән район Советы каарлары белән билгеләнә.

14.1 Статья. Жирлекләрнең бюджет тәэмүн ителешен тигезләүгә район бюджетыннан дотацияләр бирү тәртибе

1. Жирлекләрнең бюджет тәэмүн ителешен тигезләүгә район бюджетыннан дотацияләр район составына керүче жирлекләргә Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм Татарстан Республикасы законнары таләпләре нигезендә кабул ителә торган район Советы каарлары нигезендә бирелә.

Жирлекләрнең бюджет тәэмүн ителешен тигезләүгә район бюджетыннан дотацияләрнең гомуми күләме ел саен чираттагы финанс елына (Чираттагы финанс елына һәм план чорына) район бюджеты проектын төзегендә район составына керүче жирлекләрнең бюджет тәэмүн ителешен тигезләүгә дотацияләрнең суммар күләме һәм жирлекләрнең исәп-хисаплы бюджет тәэмүн ителешен тигезләү критериена ирешү зарурлыгыннан чыгып исәпләнә торган дотацияләрнең суммар күләме һәм жирлекләрнең бюджет тәэмүн ителешен тигезләүгә Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 44.1 статьясындагы 5 пунктында билгеләнгән тәртиптә бирелә торган дотацияләрнең күләме буларак билгеләнә.

Жирлекләрнең бюджет тәэмүн ителешен тигезләүгә Муниципаль берәмлекләр арасында район бюджетыннан дотацияләр бүлү, Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 44.1 статьясындагы 5 пунктында билгеләнгән тәртиптә бирелә торган дотацияләрдән тыш, Татарстан Республикасы Бюджет кодексына 12 нче кушымтада билгеләнгән тәртип нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Жирлекләрнең бюджет тәэмүн ителешен тигезләүгә район бюджетыннан дотацияләр күләме һәм бүлү Чираттагы финанс елына (Чираттагы финанс елына һәм план чорына) район бюджеты турында район Советы каары белән раслана.

Чираттагы финанс елына һәм план чорына район бюджеты проекты расланса, план чорына шәһәр, авыл жирлекләре арасында булемәгән бюджет тәэмүн ителешен тигезләүгә район бюджетыннан план чорының беренче елына расланган дотацияләрнең гомуми күләменнән 20 проценттан да артмаган һәм план чорының икенче елына расланган күрсәтелгән дотацияләрнең гомуми күләменнән 20 проценттан да артмаган күләмдә раслау рөхсәт ителә.

3. Жирлекләрнең бюджет тәэмүн ителешен тигезләүгә район бюджетыннан дотацияләр, Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 44.1 статьясындагы 5 пунктында билгеләнгән тәртиптә бирелә торган

дотацияләрдән тыш, хисаплы бюджет тәэмин ителеше районның шәһәр һәм авыл жирлекләренең хисаплы бюджет тәэмин ителешен тигезләү критерие буларак билгеләнгән дәрәжәдән артмаган шәһәр һәм авыл жирлекләренә бирелә.

Жирлекләрнең исәп-хисап бюджет тәэмин ителеше, халык структурасында, социаль-икътисадый, климатик, географик һәм башка объектив факторларда һәм бер кешегә карата муниципаль хезмәт күрсәтүләр бәясенә тәэсир итә торган шартларда аермаларны исәпкә алып, шәһәр һәм авыл жирлеге бюджетыннан салым базасыннан (салым потенциалыннан) чыгып алына торган салым керемнәре һәм район жирлекләре буенча шундый ук күрсәткеч белән билгеләнә.

Хисаплы бюджет тәэмин ителеше дәрәжәсе шәһәр һәм авыл жирлекләре буенча шәһәр һәм авыл жирлекләренең салым керемнәре чагыштырмасын, бюджет хезмәтләре һәм бер кешегә исәпләгендә муниципаль хезмәт күрсәтүләр бәясенә тәэсир итүче факторларны һәм шартларны характерлаучы күрсәткечләр исемлеген тәэмин итә торган бердәм методика буенча билгеләнә һәм шәһәр һәм авыл жирлекләре өчен аерым билгеләнә ала.

Жирлекләрнең хисаплы бюджет тәэмин ителеше дәрәжәсен билгеләгендә хисап чорына факттагы керемнәр һәм чыгымнар күрсәткечләрен һәм (яисә) аерым жирлекләрнең фаразлана торган керемнәре һәм чыгымнары күрсәткечләрен куллану рөхсәт ителми.

4. Әлеге статьяның 3 пунктында каралган дотацияләр бирелгән очракта, районның финанс органы жирлекләрнең бюджет тәэмин ителешен тигезләүгә район бюджетыннан дотацияләр алучы муниципаль берәмлекләрнең жирле администрация башлыклары (башкарма-бүлү органнары житәкчеләре) белән жирлекнең муниципаль финансларын социаль-икътисадый үстерү һәм савыктыру чаралары күздә тотылган килешүләр төзергә хокуклы.

Килешүләр төзү тәртибе, сроклары һәм әлеге пунктта күрсәтелгән килешүләргә таләпләр районның жирле администрациясе (Башкарма-боеру органы) тарафыннан билгеләнә.

14.2 Статья. Жирлек бюджетыннан Татарстан Республикасы бюджетына субсидияләр

1. Жирлек бюджетыннан Татарстан Республикасы бюджетына субсидияләр Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 44.10 статьясында билгеләнгән тәртиптә бирелә.

2. Әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән бюджетара субсидияләр Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы Законы нигезендә район бюджетында карала.

14.3 Статья. Муниципаль берәмлекләр бюджетларына район бюджетыннан субсидияләр

1. Россия Федерациясе Бюджет кодексы таләпләренә туры китереп кабул ителә торган район Советы каарларында каралган очракларда һәм тәртиптә

башка муниципаль берэмлеклэр бюджетларына жирле эһэмияттэгэ мэсьэлэлэрне хэл иту буенча жирле үзидарэ органнары вэкалэтлэрэн башкарганда барлыкка килэ торган чыгым йөклэмэлэрэн финанслашу максатларында район бюджетыннан субсидиялэр бирелергэ мөмкин.

2. Өлдөгэ статьяда курсэтелгэн субсидиялэрне бирү максатлары һэм шартлары район Советы каары белэн билгелэнгэн тэртиптэ жирле администрация арасында төзөлгэн килешүлэр белэн билгелэнэ.

14.4. Район бюджетыннан шэхэр, авыл жирлеклэрэе бюджетларына башка бюджетара трансфертлар

Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы талэплэр һэм аның тиешле Татарстан Республикасы законнары нигезендэ кабул ителэ торган район Советы каарларында караган очракта һэм тэртиптэ шэхэр, авыл жирлеклэрэе бюджетларына район бюджетыннан башка бюджетара трансфертлар, шул исэптэн төзөлгэн килешүлэр нигезендэ жирле эһэмияттэгэ мэсьэлэлэрне хэл иту вэкалэтлэрэн гамэлгэ ашиуга бюджетара трансфертлар бирелергэ мөмкин.

14.5 Статья. Жирлек алдында акчалата йөклэмэлэр

1. Жирлек алдындағы акчалата бурычлар буенча бурыч-бурычлы кеше билгелэнгэн датага жирлек алдындағы акчалата йөклэмэлэргэ туры китереп тулэргэ тиешле акчалар суммасы.

2. Жирлек алдында акчалата йөклэмэлэр буенча талэплэр жирлекнөң финанс активларын формалаштыра.

3. Жирлек алдында акчалата йөклэмэлэр буенча бурычларны исэптэн төшерү һэм торгызу кагыйдэлэрэе (нигезлэрэ, шартлары һэм тэртибэ), Россия Федерациясе Бюджет кодексында караган очраклардан тыш, районның финанс-бюджет палатасы тарафыннан билгелэнэ.

4. Район алдында акчалата йөклэмэлэрне (акчалата йөклэмэлэр буенча бурычларны) һэм мондый йөклэмэлэрне үтэүне тээмин итэ торган алыш-бирешлэрне исэпкэ алу, шулай ук курсэтелгэн йөклэмэлэр һэм алыш-бирешлэр буенча талэплэрнөң хокукларын гамэлгэ аширу Россия Федерациясе Бюджет кодексының 932 статьясындағы 4 пунктында курсэтелгэн тиешле орган яисэ Россия Федерациясе Бюджет кодексының 932 статьясындағы 5 пунктында курсэтелгэн вэкалэтле зат тарафыннан гамэлгэ аширыла.

5. Килешүдэ башкача билгелэнмэгэн очракта, район алдында акчалата йөклэмэлэр тиешле сумманы район бюджетының бердэм счетына күчерү датасыннан бирле үтэлгэн булып санала.

II кисәк. Жирлек бюджеты проектын төзү

15 Статья. Жирлек бюджеты проектын төзү тэртибэ һэм сроклары

Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты проекты, Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм аның таләпләре нигезендә кабул ителгән Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, жирлек уставы һәм әлеге Нигезләмә нигезендә, жирлек башкарма комитеты тарафыннан билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда төзелә.

Жирлек бюджеты проекты Татарстан Республикасы Законы нигезендә бер елга (Чираттагы финанс елына) яисә өч елга (Чираттагы финанс елына һәм план чорына) төзелә һәм раслана.

Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты проекты, жирлекнең чыгым йөкләмәләрен финанс яғыннан тәэмин итү максатларында, жирлекнең социаль-икътисади үсешен фаразлау нигезендә төзелә.

Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты проектын төзү түбәндәгеләргә нигезләнә:

- Россия Федерациясе Президентының Бюджет юлламасында;
- Татарстан Республикасы Президентының Татарстан Республикасы Дәүләт Советына Юлламасында;

- районның социаль-икътисадый үсеше фаразы турында;
- жирлекнең бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләре турында.

16 Статья. Жирлекнең социаль-икътисади үсеше фаразы

Жирлекнең социаль-икътисади үсеше фаразы жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә ел саен кимендә өч ел дәвамында эшләнә.

Жирлекләрнең социаль-икътисади үсеше фаразы жирлекнең башкарма комитеты органнары тарафыннан район һәм жирлек башкарма комитетлары арасындагы килешүләр нигезендә эшләнергә мөмкин.

Жирлекнең социаль-икътисади үсеше фаразы Башкарма комитет тарафыннан жирлек бюджеты проектын жирлек Советына керту турында Карап қабул итү белән бер үк вакытта хуплана.

Жирлек бюджеты проектын төзү яки карау барышында жирлекнең социаль-икътисади үсеше фаразын үзгәртү жирлек бюджеты проектының төп характеристикаларын үзгәртүгә китерә.

17 Статья. Жирлекнең уртача вакытка исәпләнгән финанс планы

Жирлекнең уртача сроклы финанс планы жирлек бюджетының төп параметрларын үз эченә алган документ булып тора, ул ел саен, Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезләмәләрен үтәп, жирлек башкарма комитеты билгеләгән форма һәм тәртиптә эшләнә. Уртача вакытка исәпләнгән финанс планы проекты жирлек Советына бюджет проекты белән бер үк вакытта тапшырыла.

18 Статья. Бюджет керемнәрен фаразлау

Бюджет керемнәре бюджет турындагы закон проекты һәм Россия Федерациясе Бюджет законнары, Татарстан Республикасы законнары һәм район советларының Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларының

салым булмаган керемнәрен билгели торган каарлары нигезендә жирлекнәң социаль-икътисади үсешен фаразлау нигезендә фаразлана.

Жирлек советының чираттагы финанс елына (Чираттагы финанс елына һәм план чорына) бюджет түрүнде вәкиллекле органга каар проекти кертелгәннән соң кабул ителгән, бюджет системасы бюджетлары керемнәрен (чыгымнарын) үзгәртүгә китерә торган салымнар һәм жыемнар түрүнде жирлек Советының норматив хокукий актларына үзгәрешләр кертүне күздә тоткан норматив хокукий актларында Чираттагы финанс елыннан соң килүче елның 1 гыйнварыннан да соңга калмыйча муниципаль район Советының күрсәтелгән норматив хокукий актларының үз көченә керүе түрүнде нигезләмәләр булырга тиеш.

19 Статья. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру

Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру гамәлдәге һәм кабул ителә торган йөкләмәләрне үтәүгә финанс-бюджет палатасы тарафыннан билгеләнә торган методика нигезендә һәм тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Бюджет һәм автоном учреждениеләр тарафыннан муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга) бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру Чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль бурыч нигезендә, шулай ук хисап финанс елында һәм агымдагы финанс елында аның үтәлешен исәпкә алыш гамәлгә ашырыла.

20 Статья. Муниципаль программалар

Муниципаль программалар жирлек советы билгеләгән тәртиптә, бюджет түрүндагы каар проекти керткәнчегә кадәр бер айдан да соңга калмыйча, аны тормышка ашыруның нәтижәлелеген бәяләүне исәпкә алыш, жирлек башкарма комитеты тарафыннан раслана.

Муниципаль программаларны гамәлгә ашыруны финанс белән тәэммин итүгә бюджет ассигнованиеләре күләме бюджет чыгымнарының һәр максатчан статьясы буенча жирлек бюджеты түрүндагы каар белән раслана.

Муниципаль программалар жирлек бюджеты түрүндагы каарга үз көченә кергән көннән өч айдан да соңга калмыйча туры килергә тиеш.

III Кисәк. Проектны карау һәм раслау, каарлар

21 Статья. Гомуми нигезләмәләр

Бюджет түрүндагы каарда бюджетның төп характеристикалары булырга тиеш, аларга түбәндәгеләр керә (бюджет керемнәренең гомуми күләме, чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет чыгымнарының, дефицитның, бюджет профицитының) гомуми күләме, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән башка күрсәткечләр.

Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты түрүндагы

каарда, әгәр алар Россия Федерациясе бюджет законнарында билгеләнмәгән булса, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары арасында керемнәрне бүлү нормативлары булырга тиеш.

Жирлек бюджеты турындагы карап белән раслана:

- жирлек бюджеты керемнәренең Баш администраторлары И семлеге;
- жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары И семлеге;
- Чираттагы финанс елына (Чираттагы финанс елына һәм план чорына) бюджет чыгымнары классификациясенең чыгымнар төрләре, бүлекчәләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары, төркемнәре (төркемнәре һәм төркемнәре) буенча йә бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары (дәүләт (муниципаль) программалары һәм программага карамаган эшчәнлек юнәлешләре), чыгымнар төрләре төркемнәре (төркемнәре һәм төркемнәре) буенча һәм (яисә) максатчан статьялар (дәүләт (муниципаль) программалары һәм программага карамаган эшчәнлек юнәлешләре), Чираттагы финанс елына (Чираттагы финанс елына һәм план чорына) бюджет чыгымнары классификациясенең чыгымнар төрләре төркемнәре (төркемнәре һәм төркемнәре);
- Чираттагы финанс елына (Чираттагы финанс елына һәм план чорына) бюджет чыгымнарының ведомство структурасы;
- гавами норматив йөкләмәләрне үтәүгә юнәлдерелә торган бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләме;
- Чираттагы финанс елында һәм план чорында Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына башка бюджетлардан алына торган һәм (яисә) бирелә торган бюджетара трансфертлар күләме;
- Чираттагы финанс елына һәм план чорының беренче елына бюджет расланган очракта шартлы рәвештә расланган (расланган) чыгымнарының гомуми күләме план чорының беренче елына жирлек бюджеты чыгымнарының гомуми күләменең кимендә 2,5 проценты күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджеттара трансфертлар исәбенә каралган бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча), план чорының икенче елына жирлек бюджеты чыгымнарының гомуми күләмнән кимендә 5 процента күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджеттара трансфертлар исәбенә каралган бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча), жирлек бюджеты чыгымнарының;
- Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары;
- муниципаль эчке бурычның ин югары чиге һәм (яисә) муниципаль тышкы бурычның ин югары чиге, шул исәптән муниципаль гарантияләр буенча бурычның ин югары чиген курсәтеп, Чираттагы финанс елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына (Чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан);
- жирлек бюджетының Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнгән башка курсәткечләре һәм аның нигезендә кабул ителгән Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм жирлек Советының муниципаль хокукий актлары нигезендә кабул ителгән.

Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турыйндағы каар проекты белән бер үк вакытта жирлек Советына тәкъдим ителә:

Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлекнең бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләре;

агымдагы финанс елының узган чорында жирлекнең социаль-икътисади үсешенең якынча нәтижәләре һәм агымдагы финанс елында жирлекнең социаль-икътисади үсешенең көтелүче нәтижәләре;

Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразы;

Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлекнең тупланма бюджетының төп характеристикалары (керемнәрнең гомуми күләме, чыгымнарның, дефицитның (дефицитның) гомуми күләме) фаразлары (уртача сроклы финанс планы расланган);

жирлек бюджеты проектына аىлатма языу;

- муниципаль эчке бурычның иң югары чиге һәм (яки) муниципаль тышкы бурычның иң югары чиге, Чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына (Чираттагы финанс елыннан);

- агымдагы финанс елына бюджетның көтелүче үтәлешен бәяләү;

-жирлек Советы, Контроль-хисап палатасы тарафыннан тәкъдим ителгән курсәтелгән органнарның бюджет сметалары проектлары, курсәтелгән бюджет сметаларына карата финанс-бюджет палатасы белән каршылыклар барлыкка килгән очракта тапшырыла торган;

-Россия Федерациясе Бюджет кодексында һәм аның нигезендә кабул ителгән Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм уставта билгеләнгән башка документлар һәм материаллар.

Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты проектын төзү жирлекнең башкарма комитеты тарафыннан Россия Федерациясе Бюджет кодексы, федераль законнар, алар нигезендә кабул ителә торган Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә гамәлгә ашырыла.

Жирлек башкарма комитеты тарафыннан жирлек бюджеты проектын жирлек бюджеты турыйндағы каар проектын жирлек советына керткәнче 5 көннән дә соңга калмыйча керту.

Авыл жирлеге башкарма комитеты чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турыйндағы каар проектын агымдагы елның 15 ноябреннән дә соңга калмыйча жирлек Советы каравына кертә.

Жирлек бюджеты турыйндағы каар проекты белән бер үк вакытта жирлек Советына әлеге Нигезләмәнең 21 статьясы нигезендә документлар һәм материаллар тапшырыла.

22 Статья. Жирлек Советының бюджет турыйндағы каар проектын каару

Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет турыйнда каар

проекты кертелгэннээн соң бер тәүлек эчендә жирлек Советы Рэисе аны район Контроль-хисап палатасына экспертиза үткөрү өчен жибэрэ.

Районның контроль-хисап палатасы 1 декабрьгә кадәр бюджет турыйндағы каар проекты туринде бәяләмә өзөрли.

Район Контроль-хисап палатасы бәяләмәсө жирлек Советы депутатлары тарафыннан жирлек бюджеты турыйндағы каар проектына төзәтмәләр өзөрләгәндә исәпкә алына.

Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет турыйндағы каар проекты, районның Контроль-хисап палатасы бәяләмәсө белән, комиссия каравына, шулай ук жирлек Советы депутатларына жибәрелә.

Жирлек бюджеты турыйндағы каар проектын жибәргәннән соң, район Контроль-хисап палатасы комиссиясе бәяләмәсө белән, шулай ук жирлек Советы депутатларына муниципаль берәмлек бюджеты туринде каар проектын беренче уқылыш үткәрелә.

Беренче уқылыш предметы булып муниципаль берәмлек бюджеты турыйндағы каар проектының төп параметрларын хуплау тора.

Беренче уқылышта кабул ителгәннән соң ике атна эчендә жирлек бюджеты турыйндағы каар проекты жирлек Советы тарафыннан икенче уқылышта карала.

Икенче уқылышта жирлек бюджеты турыйндағы каар проекты тулысынча кабул ителә.

Жирлек бюджеты турыйндағы каар проекты буенча килешмәгән сораулар килеп туган очракта, жирлек Советы каары белән килештерү комиссиясе төзелергә мөмкин, аңа жирлек башкарма комитеты һәм жирлек Советы вәкилләре бер үк санда керә.

Килештерү комиссиясе бәхәсле мәсьәләләрне жирлек советы рэисе тарафыннан расланган регламент нигезендә жирлек бюджеты турыйндағы каар проектының беренче һәм икенче уқылышлары арасындағы чорда карый.

Жирлек Советы тарафыннан кабул ителгән чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет туринде каар бер тәүлек эчендә кул кую һәм рәсми бастырып чыгару өчен жирлек башлыгына жибәрелә.

23 Статья. Чираттагы финанс елына бюджет туринде каарны раслау сроклары һәм чираттагы финанс елына бюджет туринде каар проектын кабул иту нәтижәләре

1. Жирлек бюджеты турыйндағы каар жирлек Советы тарафыннан каралырга, расланырга, жирлек башлыгы тарафыннан имзаланырга һәм чираттагы финанс елы һәм план чорына кадәр рәсми рәвештә басылып чыгарга тиеш.

Жирле үзидарә органнары бюджет туринде кабул ителгән каарны үз вакытында карауны, раслауны, имзалауны һәм халыкка житкерүне тәэмин итү буенча үз компетенциясе чикләрендә мөмкин булган барлык чараларны күрергә тиеш.

2. Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет туринде каар финанс елы башыннан үз көченә кермәгән очракта, Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнгән кысаларда, бюджет белән вакытлыча

идарә итү режимы кертелә.

IV кисәк. Жирлек бюджеты үтәле

24 Статья. Бюджетны үтәү нигезләре

Жирлек бюджетының үтәле авыл жирлеге башкарма комитетлары тарафыннан тәэмин ителә.

Бюджет үтәлешен оештыру авыл жирлеге башкарма комитетына йөкләнә. Бюджетны үтәү жыелма бюджет язмасы нигезендә оештырыла, ул жирлекнең кабул ителгән бюджетына һәм касса планына туры килергә тиеш.

Бюджет касса бердәмлеге һәм чыгымнарның ведомство буйсынуы нигезендә башкарыла.

Жирлек бюджеты үтәлешенә касса хезмәте казначылык органнары тарафыннан башкарыла.

Жыелма бюджет язмасын төзү һәм алыш бару, ача касса планына үзгәрешләр керту тәтибе Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә районның финанс-бюджет палатасы тарафыннан билгеләнә һәм жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүчеләр, бүлүчеләр һәм алучылар игътибарына житкерелә.

25 Статья. Жирлек бюджетының керемнәр буенча үтәле

Жирлек бюджетының керемнәр буенча үтәлешен күздә тота:

- керемнәрне бердәм бюджет хисабына күчерү һәм күчерү;
- артык бүленгән суммаларны күчерү, бюджетка артык түләнгән табыш суммаларын кире кайтару ;
  - артык түләнгән яки артык алышган суммалар хисабына;
  - бюджетка түләүләр керемнәре администраторы тарафыннан төгәлләштерү;
  - артык бүленгән суммаларны, артык түләнгән яисә артык түләнгән салымнар, жыемнар һәм башка түләүләр суммаларын кире кайтару (зачет, төгәлләштерү) өчен кирәkle чарапарны, шулай ук мондый кире кайтаруны үз вакытында башкармаган өчен процентлар суммаларын һәм артык алышган суммаларга исәпләнгән процентларны, Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә жирле бюджетның бердәм счетыннан жирле бюджетның бердәм счетыннан күчерү;
  - бюджет керемнәрен исәпкә алу һәм тиешле бюджет керемнәре турында хисап төзү.

26 Статья. Жирлек бюджетының чыгымнар буенча үтәле

Жирлек бюджетының чыгымнар буенча үтәлешен күздә тота:

- Бюджет йөкләмәләрен кабул итү;
- акчалата йөкләмәләрне раслау;

- акчалата йөклэмәләрне түләүне санкцияләү;
- акчалата йөклэмәләрнең үтәлешен раслау.

Башкару бюджет язмасы нигезендә оештырыла.

Бюджет акчаларын баш бүлүчеләрнең (бүлүчеләрнең) бюджет язмалары районның финанс-бюджет палатасы тарафыннан билгеләнгән тәртиптән чыгып һәм жыелма бюджет язмасы белән расланган һәм районның финанс-бюджет палатасы тарафыннан расланган бюджет йөклэмәләре лимитлары нигезендә төzelә.

Чыгымнар буенча бюджет язмасы күрсәткечләре Чираттагы финанс елы баубинчы ведомство карамагындагы бюджет акчаларын алучылар һәм бүлүчеләргә житкерелә.

Бюджет акчаларын баш бүлүченең (бүлүченең) чыгымнары буенча бюджет язмасы белән расланган күрсәткечләрне жыелма бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр кертмичә үзгәртү рөхсәт ителми.

Бюджет акчаларын баш бүлүче тарафыннан билгеләнгән тәртип нигезендә, бюджет язмасы күләмнән чыгып, бюджет учреждениесе сметасы төzelә, раслана һәм алып барыла. Бюджет сметасы күрсәткечләре тиешле төркемнәрнең (статьяларның) статьялары (ярдәмче статьялары) кодлары буенча житкерелгән бюджет йөклэмәләре лимитлары чикләрендә операцияләрне классификацияләү кодлары буенча жентекләп өйрәнелергә мөмкин.

Район финанс-бюджет палатасы тарафыннан чыгымнар буенча бюджетны үтәүне оештырганда билгеләнгән очракта һәм тәртиптә агымдагы финанс елының тиешле чорында бюджет акчаларын баш бүлүчеләргә, бүлүчеләргә һәм алучыларга түләүнең ин чик күләмен (финанслауның ин чик күләмнәре) раслау һәм житкерү күздә тотылырга мөмкин.

Жирлек бюджетын үтәгәндә бюджет турындагы карап белән расланган керемнәрнең гомуми күләмнән тыш фактта алынган керемнәр, агымдагы елга бюджет турындагы караптарга үзгәрешләр кертмичә, муниципаль бурычны түләүгә, шулай ук аларны үтәү өчен Россия Федерациясе Бюджет Кодексының 217 статьясындагы 3 пунктында каралган күләмдә бюджет ассигнованиеләре житмәгән очракта, муниципаль берәмлекнең гавами норматив йөклэмәләрен үтәүгә финанс-бюджет палатасы тарафыннан жибәрелә ала.

Бюджетны үтәгәндә жирлек бюджеты турындагы карап белән расланган керемнәрдән тыш фактта алынган субсидияләр һәм субвенцияләр, агымдагы елга жирлек бюджеты турындагы караптарга үзгәрешләр кертмичә, жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр кертмичә, чыгымнарны арттыруга юнәлдерелә.

Бюджет процессында катнашучылар тарафыннан аларның вәкаләтләре кысаларында гамәлгә ашырыла торган операцияләрне исәпкә алу татарстан Республикасы Финанс министрлыгының территориаль органында ачыла торган шәхси счетларда башкарыла.

Бюджеттан касса түләүләре, жирлек бюджетының бердәм счетында калган акчаларның факттагы булуы чикләрендә, түләү документларын тапшыру чираты тәртибендә, казначылык органы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Жирлек бюджетына касса керемнәре һәм бюджеттан касса түләүләре буенча барлық операцияләр Россия Федерациясе бюджет классификациясе кодлары буенча казначылык органы тарафыннан үткәрелә һәм исәпкә алына.

Жирлек бюджетын үтәү буенча операцияләр 31 декабрьдә, Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә, финанс-бюджет палатасы билгеләгән тәртиптә һәм билгеләнмәгән керемнәрне күчерү операцияләреннән тыш тәмамлана. Бюджет ассигнованиеләре, бюджет йөкләмәләре лимитлары һәм финанслауның иң чик күләмнәре 31 декабрьдә үз гамәлләрен туктatalар. Бюджет акчаларын алучылар тарафыннан бюджетның бердәм счетында булмаган калдыклар агымдагы финанс елының соңғы ике эш көненнән дә соңга калмыйча бюджет акчаларын алучылар тарафыннан бюджетның бердәм счетына күчерелергә тиеш.

Казначылык органнары районның финанс-бюджет палатасына жирлек бюджетын үтәү буенча касса операцияләре, шулай ук жирлекнең консолидацияләнгән бюджетына керүче башка бюджетларны үтәү буенча касса операцияләре турында мәгълүмат тапшыралар.

V кисәк . бюджет хисабын төзү, тышкы тикшерү, карау һәм раслау

27 Статья. Хисап төзу һәм күләме

Жирлек бюджетының үтәлеше нәтижәләре буенча отчет төзелә. Исәп алыш барыла, һәм хисап бирү Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән бер методология һәм стандартлар буенча төзелә.

Бюджет хисаплылыгы үз эченә ала:

1. Бюджет үтәлеше турында хисап;
2. Бюджет үтәлеше балансы;
3. Эшчәнлекнең финанс нәтижәләре турында хисап;
4. Акча хәрәкәте турында хисап;
5. Аңлатма языу.

Бюджет акчаларының тиешле баш администраторларының жыелма бюджет хисаплылыгы нигезендә бюджет хисаплылыгы төзелә. Жирлекнең бюджет хисаплылыгы еллык булып тора. Жирлек бюджетының үтәлеше турында отчет квартал саен бирелә.

Агымдагы финанс елының беренче кварталында, ярты еллыгында һәм тугыз аенда жирлек бюджеты үтәлеше турындагы хисап авыл жирлеге башкарма комитеты тарафыннан раслана һәм район Советына, Контроль-хисап палатасына жибәрелә.

28 Статья. Хисап Бирү, тикшерү һәм раслау

Жирлекнең бюджет хисаплылыгы еллык булып тора. Жирлекнең бюджет хисаплылыгы бюджет акчаларының тиешле баш администраторларының жыелма бюджет хисаплылыгы нигезендә Башкарма комитет тарафыннан төзелә.

Жирлек бюджеты үтәлеше турындагы еллык хисап жирлек Советы

каары белән расланырга тиеш.

Жирлек бюджеты үтәлеше турындагы еллык хисап, аны жирлек Советына тапшырганчы, тышкы тикшерү үзарга тиеш, ул бюджет акчаларының баш администраторларының бюджет хисаплылыгын тышкы яктан тикшерүне һәм жирлек бюджеты үтәлеше турында еллык хисапка бәяләмә әзерләүне үз эченә ала.

Жирлек бюджеты үтәлеше турындагы еллык хисапны тышкы тикшерү, Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексы таләпләрен үтәп, район Контроль-хисап палатасы тарафыннан башкарыла.

Авыл жирлеге Советы мөрәҗәгате буенча жирлек бюджеты үтәлеше турындагы еллык хисапны тышкы тикшерү районның Контроль-хисап органы тарафыннан башкарлырыга мөмкин.

Авыл жирлеге башкарма комитеты, аңа бәяләмә әзерләү өчен, агымдагы финанс елының 1 апреленнән дә соңга калмыйча, жирлек бюджетының үтәлеше турында хисап бирә. Жирлек бюджеты үтәлеше турында еллык хисапка бәяләмә әзерләү 1 айдан да артмаган вакытка, бюджет акчаларының баш администраторларының еллык бюджет хисаплылыгын тышкы тикшерү күрсәткечләре нигезендә башкарыла.

Жирлек бюджеты үтәлеше турындагы еллык хисапка бәяләмә районның Контроль-хисап палатасы тарафыннан тапшырыла.

Ел саен, агымдагы финанс елының 1 маеннан да соңга калмыйча, авыл жирлеге башкарма комитеты, хисап финанс елы өчен жирлек бюджеты үтәлеше турында еллык хисапны, жирлек бюджеты үтәлеше турында башка бюджет хисаплылыгын, жирлек бюджеты үтәлеше турында бюджет хисаплылыгын һәм Россия Федерациясе бюджет законнарында каралган башка документларны күшүп, жирлек советына тапшыра.

Жирлек бюджеты үтәлеше турындагы еллык хисапны карау нәтижәләре буенча жирлек Советы жирлек бюджеты үтәлеше турындагы еллык хисапны раслау яки кире кагу турында Карап кабул итә.

Жирлек Советы тарафыннан жирлек бюджеты үтәлеше турындагы еллык хисап кире кагылган очракта, ул мәгълүматларны дөрес яки тулы булмаган чагылдыру фактларын бетерү һәм 1 айдан артмаган срокта кабат тапшыру өчен кире кайтарыла.

Жирлек бюджеты үтәлеше турындагы карап белән, жирлек бюджеты керемнәренен, чыгымнарының һәм дефицитының (профицитының) гомуми суммасы күрсәтелеп, хисап финанс елы өчен жирлек бюджеты үтәлеше турында хисап раслана.

Хисап финанс елында жирлек бюджеты үтәлеше турында жирлек Советы каарына аерым күшүмталар белән күрсәткечләр раслана:

жирлек бюджетының керемнәре, бюджетлар керемнәрен классификацияләү кодлары буенча;

жирлек бюджеты чыгымнарының ведомство структурасы буенча жирлек бюджеты чыгымнары;

бюджет чыгымнарын классификацияләү бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча жирлек бюджеты чыгымнары;

бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары классификациясе кодлары

буенча жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары.

VI кисәк. Муниципаль финанс контроле

29 Статья. Муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыручы органнар

Бюджет хокук мөнэсәбәтләре өлкәсендә тышкы муниципаль финанс контроле районның Контроль-хисап палатасы тарафыннан башкарыла.

Районның финанс-бюджет палатасы бюджет хокук мөнэсәбәтләре өлкәсендә Эчке муниципаль финанс контролен башкара.

Муниципаль финанс тикшерүе органнарының бюджет вәкаләтләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә билгеләнә.